

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

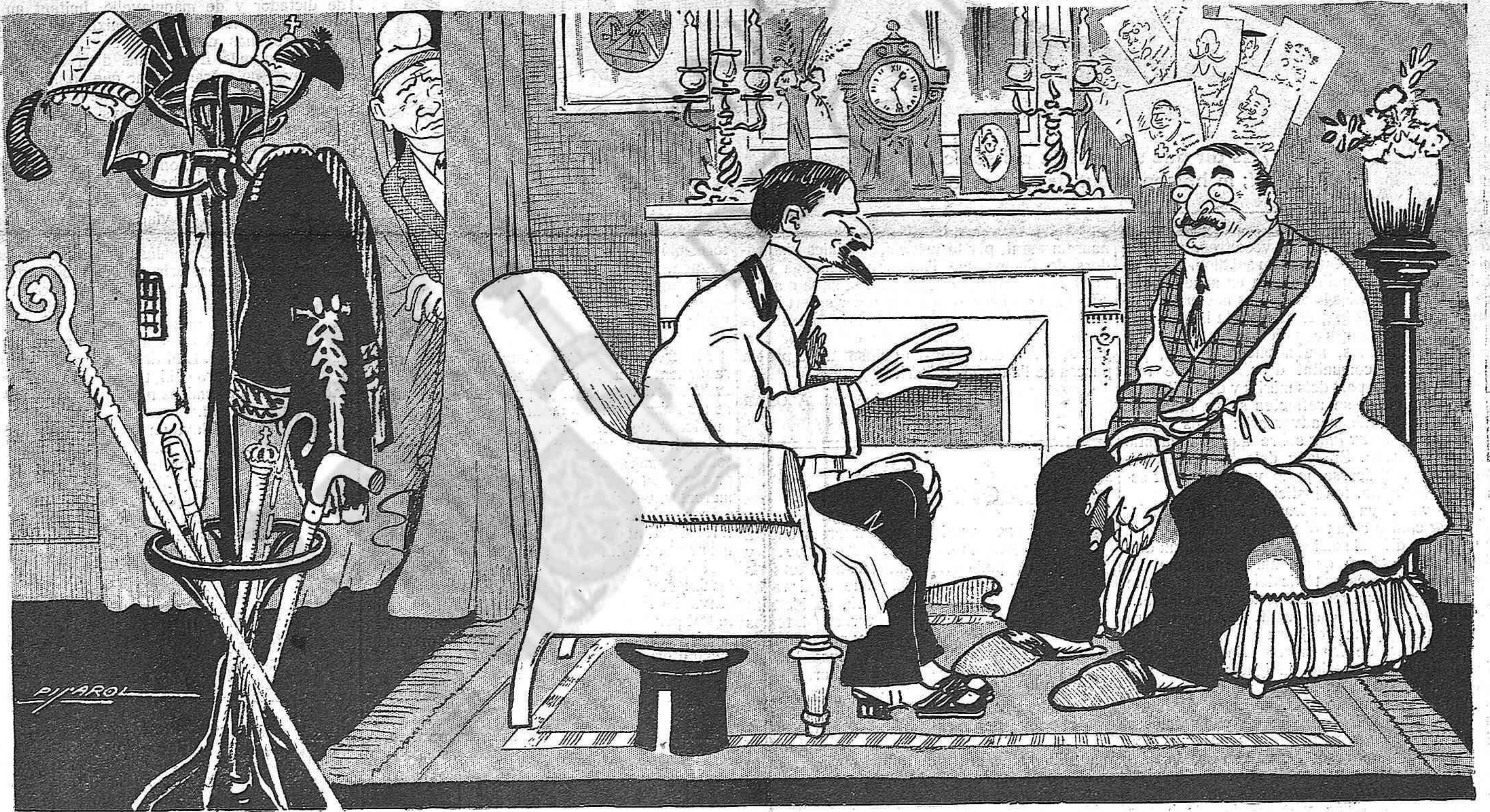
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20 BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

La conferencia d'en Cambó y en Canalejas

EL POBLE: — D'aquets dos manos, ¿quí enganyarà a quí?

PURIFICACIONS

DIVAGAVA lentament pels carrers de la meua «capital de provincia», plena de lentitud... Un amic, que trobo al pas, me diu: «Ja sé que s'ha comentat el teu darrer article de LA CAMPANA, ont escrius que'l lerroxisme es un partit sà. Acabo de llegirho en un telegrama del diari X...» Extrañesa meua.—¿On puc haver dit semblant cosa?—me preguntava jo.—¿Com pot esser que la meua ploma hagi relliscat fins a tal afirmació, que per avui no puc sentir?—Y vinga fer esforços de memoria pera reconstruir, d'entre el cumul de la meua producció setmanal, l'article aludit.

Vaig esperar ab certa inquietut LA CAMPANA, que encara no havia rebuda, y vist ja l'article, vaig tranquilisarme! Decididament, saber llegir es una facultat no concedida a tothom, encara que s'hagi après de lletra. Perquè confondre l'afirmació de que'l lerroxisme té la part ètnicament pura y sana de Barcelona, perquè té l'oper, ab l'afirmació de que'l partit lerroxista és una agrupació sana, vetaquí un cas d'analfabetisme!—Es veritat que'l periodíc on tal afirmació's feia y el corresponal que la trasmetia pertanyen a la més típica de les dretes...

Y vaig pensar després: ¿Per què no he de tractar, en un article, aquesta qüestió de la puresa dels partits, encara que aquesta vegada hagi de referirme a un partit en el qual no formo? Els homes d'aquest partit m'han testimoniad sempre una consideració que no oblido; no

han dubtat mai de la meua sinceritat; saben bé ab quin gust veuria jo el dia—tant llunyà, tant llunyà!—en que ells y nosaltres fossem una sola forsa; además, un setmanari d'ells, *La Rebel·dia*, va aludir a frases meves, ben amargues, però ben justes, sobre les «ovelles ronyoses» del radicalisme... ¿Per què, doncs, no m'adressaria avui cortesment an aquets adversaris dientlos: En què quedem?

Jo soc un bon ingenu, un cándid com el de Voltaire: una criatura gran qui va incautamente pel món a la recerca dels espectacles instructius, i té una predisposició innata a la franca i dolsa credulitat... Jo vaig creure, tal com sona, aquella noble promesa, feta per *La Rebel·dia*, de purificació del partit radical, pera honra de tots els qui radicals ens diem y de republicans hem feta professió. Vaig creure, tal com sona, que'ls indignes ciutadans X, Y, Z (no vull ni

tant sols tacarme anomenantlos), serien expulsats del partit després de la vil tasca de traïdors qui'ls va treure un moment de l'obscuritat en que vivien.—Ah! Es veritat que, pocs dies després d'aquella promesa, el mateix periodíc insertava frases despectives contra correligionaris meus de l'Ajuntament de Barcelona perquè s'oposaven a la reposició, en les oficines municipals, d'un d'aquells traïdors... Tota la meua candidesa infantil va sentirsen commoguda... Cal dir que això succeia poc després que el Sr. Lerroux, en el seu article de *Le Matin*, havia ratificat davant l'Europa indignada la promesa solemnia d'expulsió...

Y avui, tot desplegant un diari de Madrid, veig que a París, el Comitè de Defensa dels Drets de l'Home, ab assistència d'en Lerroux, ha acordat aquella expulsió.—El meu Cándid intern repeteix encara la pregunta: ¿Què hi ha

Una botiga nova

— ¿Es dir que s'estableix pel seu compte, senyor Sol?
— Sí; m'he convenut de que, associat ab aquell tremendo, mai faria rès.

d'airò?—Repareu que si vosaltres, adversaris, y nosaltres, no formem un sol bloc, hi ha, ab tot, qualche cosa qui'ns ajunta en aquella esfera on les diferencies locals y fins nacionals desapareixen davant la grandesa de la lluita per la llibertat: uns y altres ens diem homes de democràcia, republicans, anticatolics... Hi ha, per tant, una mancomunitat d'esfors entre tots nosaltres; y una part dels mèrits y demèrits dels nostres individus se reflecten sobre la massa general... Ciutadans adversaris: jo os prego, doncs, que *parleu clar* sobre aquesta qüestió comunal d'honra. Si algun dels homes incriminats pot reivindicarse, jo ho veurè ab gust especialíssim; si no, feu justícia.

La nova d'una conspiració còmica y *vaudevillesca* contra algun d'aquets homes ha posat unes notes d'ironia en les columnes d'algun diari barceloní. ¿Serà que'l famós fantasma del remordiment no és un tòpic del sentimentalisme d'antany, sinó una realitat? Judes va penjar-se... —Oh! Jo no vull, certament, invocar contra aquets homes una venjança de nihilisme, de *mano negra*, de francmasoneria llegendaria; ells mateixos en serien indignes; però si vull que passessin a soles ab ells mateixos—jueus errants—l'estigma de l'ànima. Els vull en l'ostacisme d'un oblit definitiu; els vull sotmesos a un *sistema celular* en que ells mateixos sien una mena d'auto-presó; els vull en una *illa interior* deserta, com aquell Ayrton d'en Juli Verne en *Els fills del capità Grant*.

Parlem clar, d'una vegada. Aquets homes rebutjaren els fets de Juliol; secundaren aquella interessada iniciativa de les dretes clericals, qui posaren a la revolució fallida una firma única: FERRER.—Però ve en Lerrooux, y, com era el seu dever, en Lerrooux reivindicà pera sí, en un discurs davant del poble, la paternitat dels fets de Juliol, per altra part tant conformes am les predicacions del capdill, qui anaven encara molt més enllà en duresa y cruència revolucionaries. En Lerrooux digué: «Jo vaig sentir, davant la relació d'aquells fets, la satisfacció del mestre davant l'obra dels deixebles.»

No podia esser més clar que la firma dels fets era, doncs, aquesta: LERROUX.—Y bé: ¿què pensa en Lerrooux dels qui, tot continuant a dirse lerroouxistes, entregaren un ciutadà a la mort per acusarlo dels fets que l mestre proclama propis y gloriosos? ¿Quin nom va portar, en definitiva, la setmana terrible? Ferrer? Lerrooux?

¿Es que nosaltres, nets de tota iniciativa en aquelles jornades, que, ab tot, no rebutgem,

haurèm estat, per la justícia, els únics vindicadors de l'home que l'adversari entregà a la mort després d'haver medrat a la seva ombra? ¿Es que nosaltres, després d'haver sofert injustament, en els dies tràgics de la repressió, la menassa dels punys closos de clericals y burgesos, serem ara els únics gelosos de la propia pureza de l'adversari? Parleu.

GABRIEL ALOMAR

Encara no?

STEM veient que passarem encara molts anys *fent l'esquerra*, y malgastant, mentrestant, tots els bons materials que avui tenim pera ferla de debò, ràpidament y sòlida. Hem tornat al temps del *ojalaterisme* y perdem l'estona, de panxa al sol y ab les mans a la butxaca, exclamant: Hem de fer l'esquerra! L'esquerra s'imposa! Ah, si fessim l'esquerra!

Y malgrat volerla tots els prohoms y sentir-la el poble, per més que siga una necessitat imperiosa, si volem salvar a temps Catalunya y la Llibertat; a pesar de haver obtingut èxits sorollosos sempre que, accidentalment, ha actuat, l'Esquerra no's fa.

Hi ha una mena de resistència passiva en confessar la no existència de les coses que positivament son mortes. Tota la joventut federal entraria ab gust a la formació d'un partit que accepta íntegrament son esperit autonomista, però sent la recansa d'abandonar la lletra del seu ideal, y l'esvera l'anatema dels vells fetichistes, que alsen, irats, els punys si's desa el sagrat programa; tota l'intellectualitat de l'Unió voldria conuiu fraternalment ab sos companys d'ideal dels camps afins, y treballar juntament ab tots pera la lliberació dels esperits, però li costa treure's del damunt la crosta de la vella política a la madrilenya, que té arrapada fins a la sang; ja reconeixen els progressistes que, treballant isolats, el seu esforç no aprofita, però el culte al sant de la seva capelleta es més fort que'l seu sentiment per l'ideal; la confiança en la seva modernitat fa vanitosos als nacionalistes, y creientse que's deu a la seva influencia la catalanització efectiva de tots els nuclis republicans, esperen a que tots vagin a ells en lloc d'anar, com els demés, a la

formació de una forsa que ha d'esser *tots* a la vegada. El poble, mentrestant, inscrit ja de conciencia a l'agrupació que deu formarse, espera pacientment la realització definitiva de l'aplegament pera sumarhi els seus entusiasmes. Encara no, doncs?

Mentres nosaltres vacilem y perdem miserablement l'ocasió de construir un *partit republicà català* poderós, prou ferm pera atraure als bons catalans de la dreta y als bons republicans de l'esquerra, els reaccionaris, ben avinguts, ab pacient constancia, no perden estona, y multipliquen els mitings, y activen la propaganda contra tot lo que no porti un sello marcadament clerical; pararse en la tasca d'impulsar el progrés es anar enrera y perdre forces, y d'aquet quietisme y d'aquesta debilitat se n'aprofiten els retardataris.

No'ns cansem de predicar, encara que'ns sembli que ho fem al desert. La formació definitiva del *Partit republicà de Catalunya*, íntegrat per tots els vells partits republicans, es una imperiosa necessitat, y cal cridar fortament a cau d'orella de tots els que poden ferho:

—Encara no?

JEPH DE JESPU

DOS HOMES

PERQUE les conferencies del senyor Cambó ab en Canalejas no han produït exaltats comentaris, un escriptor regionalista exclama: «Si haguessin estat ab en Maura, essent aquet president del Consell, ¡que coses haurien dit d'en Cambó y de la Lliga els eterns crítics!»

Les conferencies polítiques del senyor Cambó ja no interessan. El senyor Cambó ha deixat d'esser una forsa, momentaniament o definitivament, y a ningú preocupen les seves converses de diplomatic anat a menos. Ademés, an el senyor Cambó no es possible imaginarse'l sense aquets conciliabuls, sense aquest entrar y sortir dels ministeris, sense burxar les orelles dels ministres tot-poderosos en eleccions, oferint desfloracions catalanes a cambi de profitoses proteccions. Ell no es un home d'abstraccions. La política, pera en Cambó, no constitueix un idealisme, sinó unes actes, una influencia, un domini en els organismes directores, y constant manar pera imposar els seus homes y

les seves pensades, y, es clar, prescindint d'abstraccions, cau en aquestes realitats de la vella política. Això sí, en Maura, en Moret y en Canalejas, són tres parts iguals d'una mateixa unitat. Si en Canalejas escolta an en Cambó, afavorint a la Lliga, el regionalisme actuarà de Cirineu d'en Canalejas, com abans va esser l'acòlit d'en Maura. Pera en Cambó no hi han homes determinats en els ministeris, sinó governants. En Lerrooux arribaria a esser ministre de la Governació, y ab en Lerrooux pactaria.

Jo crec en el catalanisme espiritual d'en Cambó. Crec fins en el seu lliberalisme, però es com aquelles verges bojes, que, sense acabar mai d'entregarse, cauen en perverses impudícies y són com velles cortisanes. En Cambó no acaba de rendir mai el seu ideal català, però's presta a tots els frecs impurs, y empès pels seus, plens d'avaricies y de dominacions, dona el bras als familiars del senyor bisbe y puja ls graons dels ministeris, sense guardar l'honestitat deguda. Perquè en Cambó es lo millor del regionalisme, y potser la seva única bondat, però no es ell, no actua per voluntat propia, sinó per manament dels altres. An a mi'm fa l'efecte d'un dependent de la Lliga, que no pot dir ni fer certes coses—recordi's lo de la repressió—perquè aniria contra la casa. Y així es com en Cambó té de viure en habilitat perpetua ab els seus, ab sí mateix, y ab els que a Madrid fan favors y donen mercès. En política fa de guineu, però les guineus, fins en les faules, estan molt desacreditades.

Pera demà s'anuncia en el teatre de Novetats una conferencia d'en Pere Corominas. Hi ha una forta expectació. Hi ha qui veu en ell la vida o la mort del partit republicà unic.

En Pere Corominas es una aubada, així com en Cambó es un capvespre y en Lerrooux un sol de mitja tarda. Ab en Corominas tothom present una forsa íntegral que neix, es a dir, que en ell hi ha una voluntat, una energia, un cervell y una ànima contradictoria d'home auster, de dictador y de maquiavèlic. Imitant an en Víctor Hugo, han dit molts: això matarà allò. En Corominas desfarà an en Lerrooux. Tal volta fassi més. En els ulls d'en Corominas, que tenen un extrany mirar que no he vist en cap altres ulls de Catalunya, se belluguen dos mons. Ha meditat anys y anys la seva intervenció en la política, ha inclinat cent vegades el front abans d'entrar en l'esquerra, y ara que ho ha fet, el seu cor, on se belluguen cent poemes epics, voldrà arribar a coses quelcom més grans que aqueixes d'en Cambó de pujar a un ministeri, o de fer de viatjant de regionalisme portant el tant per cent. Ara, que pot passar una cosa. Si en Corominas troba massa dura la realitat pera pastarla al seu arbitri, girarà l'espatlla, cercant altra vegada un recó d'ensomni y d'austeritat. Però abans, sigui com sigui,—no os en fieu de la meua prudència, va dir un dia—haurà intentat tirar a terra tot lo que l'entrebanchi. L'hi tirarà a cops de punys o d'argucies, però l'hi tirarà. A mi les espatlles d'en Corominas me donen la sensació d'una forsa natural.

En Cambó semblava un bon tros d'humanitat. Jo us dic que en Cambó, si penseu ab en Corominas, es un pobre home que fa de recader entre Barcelona y Madrid, com dependent major de la Lliga. En Corominas es una nova forsa de Catalunya. Resem per Catalunya, amics, que després de desfer grans homes ne torna a criar desseguida.

HELENIO

OSSANNA!... *Alleluia!*...

El formidable aplauso ab que l'opinió ha rebut l'acord de la majoria lerroouxista del nostre Ajuntament de donar al que fins ara havia sigut carrer de *Fernando VII* el nom de *Fernando* a seques, demostrarà als referits edils que al ultim han trobat l'embocadura, la via directa que ha de portarnos a la tant desitjada regeneració de la nostra volguda ciutat.

¡Així, així es com se fa labor seria y positiva y's treballa eficasment pel benestar del poble! Molt ha costat als regidors radicals l'obtenir tant transcendental victòria, però

Por estas asperezas se camina de la inmortalidad al alto asiento.

Per ben empleats poden donar els seus esforços, al contemplar la satisfacció ab que la seva felis iniciativa ha sigut universalment rebuda. Avant, avant sempre!... Y a veure quin dia cambien el nom d'algun altre carrer.

El dels *Ases*, per exemple.

Decididament, demà es el dia del banquet al senyor Sol y Ortega.

Resultat: que, al nostre entendre, no hi haurà intel·ligència entre'ls actuals comissionats. ...Aquets dies hem trobat nombrosos esque-rans de la massa anònima ab les butxaques plenes de pedres.

EL PLAT DEL DIA

Un home a trossos

SERIA convenient, un'altra vegada que una dona trinxí al seu marit, que tingués la bondat de pendre ben bé les seves precaucions, a fi de que el crim no's descobreixi massa depressa y'l misteri duri tants dies com sigui possible.

La poc acostumada rapidès ab que s'ha posat en clar tot lo referent al drama del carrer de Ludovico Pio ha sigut, pera una bona part dels diaris barcelonins, una desilusió tremenda.

¡Tan bé que an ells els hauria vingut que'l llo hagués anat sostenintse dues o tres setmanes!... Procurant excitar, dia per dia, ab infundis més o menos enginyosos, la malsana curiositat dels lectors, ¡com s'haurien venut els diaris durant aquesta temporadeta!...

¡Ho tindran present, en lo successiu, les futures Joaquimes Valls?...

Desgraciadament pera la premsa impressionista, aquesta vegada tot ha anat poc menos que al vapor. La justicia, eficasament ajudada més que per ningú, per la mateixa criminal, no ha tingut altra cosa que fer que arribar y moldre. Y'ls nostres diaris, aqueixos diaris que tan mal varen dir de *Los Sucesos*—potser perquè ells no tenien *sucesos* que relatar—ab prou feines han pogut explotar el crim un parell de dies.

¿De què's tracta, al cap-d'avall?

Una dona, barreja evident de desequilibri y perversitat, mata un vespre al seu marit, el fa a trossos y, repartits a dintre de dos o tres sacs, va l'endemà a tirar el tronc a sota Montjuic y'ls demés bossins cap allà al Bogatell. Apenes això acaba de succeir, la dona es presa, el crim apareix totalment descobert y'l fet, tant brutal y repugnant com se vulgui, però absolutament vulgar, queda en vintiquatre hores reduït a la modesta categoria d'un simple assumpte criminal, en el qual, si algú hi té alguna cosa que veure, es el jutje.

Això es tot.

Y com que nosaltres, enemics dels dos pesos y de les dues mides, creiem de debò que la cultura del poble necessita plats més substanciosos que la relació del crim del carrer de Ludovico Pio, aquí fem punt, deixant als diaris que temps enrera proposaven el *boycott* de *Los Sucesos* el cuidado d'explicar al públic, ab tots els seus pèls y senyals, l'asquerós drama de la dona sense cervell que ha matat y ha trossejat al seu home.

REPICS

ERO... ¿què es lo que llegeixen els nostres ulls, déus poderosos?...

Diu un diari socialista de Madrid:

«Dentro del republicanismo se han puesto las cosas de tal modo, que ya no es posible estrechar, a la luz del día, la mano de algunos de sus prohombres más notorios, sin despertar las sospechas de la policía.»

¿Serà cert això?... Per la tranquil·litat dels republicans senzills, com nosaltres, convindria que les precedents alusions siguessin degudament aclarides o valentment rebutjades.

¿Quins són aquets prohombres más notorios?

No es possible que'l diari socialista madrileny deixi a mitg dir coses tan horrorosament punxagudes.

¡Que hable!... ¡Que hable!...

Convé saber quins són aquets prohombres, als quals es un perill donarlos la mà a la llum del dia.

Això de la sequia es la preocupació constant dels pagesos.

Dels pagesos y dels *catastrofics*. L'altre dia, en Santiagué Valentí publicava, sobre aquest tema, un extens article ple de *culmus* y *cirrus*.

Però, a pesar de tot, no ha caigut una gota. Y això qu'ell se devia creure que ab el seu escrit faria tronar y ploure. Se veu que un mitjò ficat al revés té més eficacia que un esplai científic.

Bons dispesers, pel pressupost! L'embaixada del Marroc encara's passeja per Madrid.

Y lo que deurà durar. Per tres motius: Perquè ells, els morets, sembla que s'hi troben bé.

Perquè al govern marroquí li surt baratet. Y perquè als governs espanyols els agrada més tenir moros a Madrid... que *moros a la costa*.

¿Qui ho diu que tot està pervertit, en aquest món?

Encara queda ignoscencia, candor, puresa y bona fe.

O sinó, fixinshi: Al districte de Balaguer encara subsisteix la Solidaritat Catalana.

Y qu'es felís en Rodés! Per molt que *rodés*, no trobaria uns electors com els seus.

En Canalejas encara es al poder. Què diuen? ¿qu' es extrany?... No gens.

Nosaltres li fem vida per tota la Quaresma. Y comptin... A la vella de les set cames encara n'hi queden quatre de senceres...

Ab quatre peus, en que sien de Quaresma, ¿quin es el polític que no s'aguanta dret?

Enveja, don Joan, enveja!... Encara no s'ha celebrat el banquet *monstruo* dedicat a n'en Sol, que ja's parla de dedicar un altre banquet *fenómeno* a n'en Lerroux.

El cèlebre Pich ha donat l'idea, que ja es donar prou, per ara.

Suposem que, tractantse d'un àpat, la idea *cundirà*.

Perquè, gracies a Deu, de ganeta no'n falta.

De resultes d'un topament de trens hi ha hagut gran número de morts y ferits...

Mossén Pau, que ha sortit ilès del sinistre, corre d'un cantó al altre aconsolant a les víctimes. De prompte sent uns crits esgarrifosos que surten de sota d'un vagó.

—Què us passa, bon home? —M'he trencat una cama.

—Y per una ferida crideu tant?... Vegesiu quants n'hi ha de morts, y no s'exclamen com vos!...

Un doctor molt cèlebre estava agonitzant. De prompte exclama, dirigitse a alguns col·legues que voltaven el llit:

—Ah, amics! Jo deixo, darrera meu, tres grans metges.

Tots els presents esperaven que'ls anomenaria an ells, quan el moribond exclamà, ab gran serenitat:

—Aquets tres grans metges son: l'aigua, l'exercici y la dieta.

CORRESPONDENCIA

Caballers: M. Bosch (a) Un Vilafanenc: No podem aprofitarho.—Pere Cortacans y Serra: Van bé.—Pep Cistellé: Anirà una conversa.—Mes de Juny: No'ns convenen.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Rebut y agrait.—Un Rasquera: No ho trobem oportú, per més que no deixi de ser bastant raonable.—P. J. (a) Un que porta esclòps: Si l'espai ens ho permet hi farem algun comentari. De tots modos, gracies... Y no cal que envii sellos, que d'això no'n fem pagar res. La tarjeta no'ns agrada prou.—J. Campistol:

Si quieres que te lo diga cantando te lo diré... Els cantars que avui m'envia m'han semblat bastant dolents.

Un Peratalladi: Està regular, lo qual significa que veurem d'aprofitarla.—Arthur Puigvert: El sentit poètic no té res que veure ab la forma. Però, la veritat, no hi sabem trobar ni una cosa ni altra.—A. Rimbaud: Si no fos tant defectuosa, potser sí...—Camilo Quer: Lo mateix li diem.—R. A. (a) Pau de les Calses Curtes: Aniran, arreglats.—J. M. C., P. T., E. P. y P. E.: No'ns es possible insertar les cartes que'ns envien, per varies raons.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

¡NO PLOU!

— Confieu en Nostre Senyor, Mero: ell...

— Calli, home, calli!... No va fer ploure pera vostès a darrers de Juliol, llavors que tant bé 'ls hauria vingut una pluja forta, ¿y vol que ara fassi ploure pera nosaltres?